

SZAKMAI MOTIVÁCIÓ

Építészhallgatóként nagyon foglalkoztat az ökológia¹, a fenntarthatóság. Úgy érzem, az építészársadalomnak nagy felelőssége van ezen a területen. Nem vagyok a napelemek híve - melyeknek tömeges gyártása önmagában kisebb ökológiai katasztrófa, élettartamuk pedig 20 évnél nem több -, a technikai fejlődés által keltett problémára nem a technikától várom a megoldást. Egyetemet már majdnem végzett emberként sokszor tapasztalom, hogy értelmiségi, mérnök emberek - túlzott szakmai specifikációjuk miatt - a problémákat nem képesek egészben látni. Így részproblémákat oldanak meg, mely megoldásokkal sokszor más szakmai területek részproblémáit súlyosbítják. A sok „részprobléma-megoldás” társadalmi szinten szemlélve rengeteg egymást kioltó, felesleges erőlködést eredményezhet. Ma az ökológia sokakat foglalkoztató, legaktuálisabb kérdése: fenntartható-e az emberi élet a Földön? Szeretném, ha az lenne erre a kérdésre a válasz, hogy „igen, amennyiben ezért mindannyian nagyon keményen dolgozunk — elsősorban magunkon”.

Sajnos van olyan társadalmi réteg, amely ökológiai lábnyom² szempontjából sokkal jobban áll nálam, szellemi munkásnál, középosztály-béli városlakónál. Kényszerű tagjai lényegesen kevesebb időt töltenek számítógép előtt — ha töltenek egyáltalán -, általában nincsen autójuk, mindenfajta fogyasztásuk töredéke az enyémnék. Nevetségesen hangzik persze, hogy ez a legkevésbé vágyott állapot legyen példaértékű a jobbléti társadalom számára. Mégis, Don Quijoteként úgy érzem, sokkal inkább köztük kell keresnem a fenntarthatóságot, mint a szélerőművek között.

Diplomamunkám témájaként a **létminimum** kérdését választottam, mely mind a szegénységgel, mind az általam vélt fenntarthatósággal szorosan összefügg.

SZEMÉLYES MOTIVÁCIÓ

A gazdasági válság, no meg a nagyarányú túlképzés következtében még kiváló egyetemi eredményekkel is nehéz elhelyezkedni építészmérnökként. Én ezt a tényt kritikaként értelmezem, amely az építész szakma és az értelmiség szerepének újraértelmezésére buzdít. Ezért nem várok semmiféle csodát, melynek következtében a válság felhői egyszer csak eltűnnek, és minden a régi lesz. Az egyetem elsősorban gondolkodásra tanít, és ArchiCad³ vonalak ész nélküli húzogatásánál a mai magyar realitásban a társadalom számára több értéket teremthet egy fiatal értelmiségi. Témám kutatását nem számítógép mögül szeretném végezni, hanem olyan munkával, melynek önmagában értéke van. **„Kulturális munkás”**-ként szeretnék hozzájárulni a társadalmi célkitűzések megvalósulásához. Ezen kívül nagy kaland, szellemi, lelki gazdagodás, és élettapasztalat lehetőségét látom a programban.

TÁRSADALMI MOTIVÁCIÓ

A cigánykérdés erősen foglalkoztatja a társadalmat, elég bármelyik Beszélőt, Magyar Narancsot fellapoznunk, de az Élet És Irodalom legutóbbi vezércikke is ezzel a kérdéskörrel foglalkozott - a szélsőjobbos fórumokat itt nem tárgyalom. Sok értelmes gondolat, pro és kontra lát napvilágot ezen diskurzusok során, melyeket olvasva körvonalazódik, egyértelműsödik az emberben az érzés, hogy nincs abszolút megoldás. Egy-egy pozitív példával találkozik az ember — Bódvalenke példája, vagy az Életfa egyesület tevékenysége — a megoldások, úgy tűnik, lokálisak. Innovációmmal én is egy, a személyiségemből, élettapasztalatomból fakadó alternatívát keresek.

¹ Az ökológia a tudományoknak azon ága, amely az élettereket, az élőlények és környezetük kapcsolatát vizsgálja. A görög oikosz (ház) és logosz (tudomány) szavakból ered a szóösszetétel. Az ökológia tudományterülete az idők folyamán sok részterülettel bővült.

² Az ökológiai lábnyom egy érték, ami kifejezi, hogy adott technológiai fejlettség mellett egy emberi társadalomnak milyen mennyiségű földre és vízre van szüksége önmaga fenntartásához és a megtermelt hulladék elnyeléséhez

³ Építész tervezési program.

INNOVÁCIÓS TERV

A Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki karának végzős hallgatója vagyok. Szakmai érdeklődésem középpontjában a fenntarthatóság áll, melyet én az anyagi létminimum keresésében és szellemi, lelki gazdagodásban látok. Ezért diplomamunkám — mely egy épület(együttes) építészeti terve - helyszínéül egy szegénységben élő falut, a Nógrád megyében található Magyarécet választottam. Az itt található, 50 lakosú, 7 házból álló szegregált cigánysoron végzendő munkáról van szó.

A terv lényege, hogy egy évre (a settlement mozgalom hagyományait felelevenítve) egy szegény faluba költöznék, és ott dolgoznék. A terv szakmai középpontja építészeti jellegű, de ennek megvalósításához a teljes környezettel, életmóddal, kultúrával kell foglalkoznom. A cél kettős: a szegregált cigánytelep élhetőbbé tétele, valamint a faluban magasra szökő előítéletek tompítása, a „paraszt-cigány viszony” javítása.

Ebben a munkában közvetlenül kapcsolódni tudok egy kistérségi gyerekszegénység ellen küzdő szakmai-civil csapat munkájához. A kistérség központjában működik (egy országos program részeként) a Szécsényi Gyerekesély Program Iroda. Munkatársaival, akik Gécen is dolgoznak, fölvettem a kapcsolatot. Saját tervem önálló és fontos eleme lenne a szegénységellenes programnak. Fölvettem továbbá a kapcsolatot az ELTE Szociális munka tanszékével is. A megkeresett szakemberek egyöntetű lelkesedését tapasztalva felbátorodtam e pályázat megkísérlésére, noha jól tudom, a kiírás nem minden feltételnek felelek meg. Mód van arra, hogy év közben hosszabb-rövidebb időre szociális munkás hallgatók kapcsolódjanak be a „settlement” munkába. A faluban, a cigánysor közvetlen közelében rendelkezésre áll egy ház, melynek felső szintjén az időszakosan bekapcsolódó hallgatókkal együtt lakhatnék, alsó szintjén pedig a program kapna helyet.

A program első lépéseként a helyszínen élő emberekkel, a magyargéci cigánysor lakóival szeretnék dolgozni. Folyamatos jelenlétem lehetővé teszi, hogy egy sor új, létfontosságú tevékenységet az élet „természetes” részeként mutassak meg. Reményeim szerint először a gyerekeknek szóló kézműves foglalkozások (pl. nemezelés, varrás, rajzolás. . .) során kialakuló kapcsolatokkal eljutok a szülőkhöz. (Csak a telepen 40 gyerek van.) Aztán szeretném a mindennapi élet részévé tenni a konyhakertészetet, valamint olyan főzési módot, amely olcsó, izletes, gabona- és zöldségalapú ételek készítését segíti. Ehhez az alapanyagokat (szemes gabonákat, idényzöldségeket, -gyümölcsöket) Nógrád megyei termelőktől venném, a falusi élelmiszer boltok drágasága miatt.

E közben — a már ott dolgozók és az ELTE hallgatók segítségével - magasabb szintre juthat a program: a közösség és kultúra szintjére. Ide tartozhat egy olyan fórum, melyen bárki taníthat és tanulhat. Nagyon fontos lenne, hogy a romákon kívül a falu többi lakója közül is sikerüljön bevonni gyerekeket, felnőtteket.

Ezek után, a helyszínen maradv, tanárainnal havi néhány alkalommal konzultálva kezdeném el diplomamunkám készítését:

- egy lehetséges, fenntartható jövőkép keresése a falu számára
- ehhez kapcsolódóan az építészeti program megfogalmazása
- végül az építészeti tervezés

A tervezett épület(ek) kivitelezéséért nem tudok kezeskedni, de tervezés előkészítő tevékenységem eredménye egy olyan rendszer lehetne, melyet egy év után képes a helyi közösség átvenni és működtetni, amennyiben szükségét érzi.

A programot összhangban a pályázatban felkínált finanszírozás időszakával, illetve diplomavédésem várható időpontjával, egy évesre tervezem.